

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data			2022/23	
Subject (*)	Psychological Intervention in Disabilities		Code	652G03025
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	1st four-month period	Third	Obligatory	6
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Hybrid			
Prerequisites				
Department	Psicoloxía			
Coordinador	Barca Enríquez, Eduardo	E-mail	e.barcae@udc.es	
Lecturers	Barca Enríquez, Eduardo Franco Taboada, Victoria	E-mail	e.barcae@udc.es v.franco@udc.es	
Web				
General description	Os contidos da materia contemplan, por unha banda, o ámbito de actuación, que non é outro que o da discapacidade e, por outra, os procesos, procedementos e factores que interveñen na acción educativa en contextos non formais para inducir cambios comportamentais. En relación con este último aspecto é necesario que o alumno coñeza as distintas formas que poden adoptar os estados deficitarios e diferencie entre os factores de carácter intrapersonal do suxeito daqueles outros de natureza interpersoal e/ou contextual. Desde unha perspectiva psicopedagóxica, a docencia dunha materia destas características para futuros educadores sociais debe fornecerlles non só os coñecementos e a metodoloxía necesaria para facer fronte ás situacións tan especiais e particulares, moitas veces distorsionadas e decepcionantes, coas que se poden atopar na súa vida profesional, senón tamén axudarlles a desenvolver unhas actitudes de reflexión, de crítica e de compromiso para abordalas de forma consistente.			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Coñecer os campos da educación social e recoñecer novos ámbitos emerxentes.
A2	Comprender os supostos e fundamentos históricos, pedagóxicos, psicolóxicos e sociolóxicos da acción socioeducativa e os seus ámbitos de actuación, valorando as súas implicacións.
A3	Analizar as políticas de benestar social e a lexislación que sustentan os procesos de acción socioeducativa.
A4	Distinguir os estadios evolutivos das persoas, e interpretar as súas implicacións educativas.
A5	Identificar e analizar os factores contextuais que afectan os procesos de intervención socioeducativa.
A8	Detectar factores de vulnerabilidade, de exclusión e de discriminación social que dificulten a inclusión social, escolar e laboral de persoas e colectivos.
A9	Deseñar e desenvolver proxectos, programas e servizos nos diferentes campos de intervención profesional promovendo a participación e o desenvolvemento comunitario.
A11	Observar, analizar, interpretar procesos de mediación social, cultural e educativa.
B1	Elaborar, analizar, sintetizar, valorar e transmitir criticamente a información.
B2	Redactar e presentar informes técnicos, memorias, regulamentos ou calquera outro documento básico que contribúa a regular a acción socioeducativa.
B3	Xerar a cultura profesional colaborativa, fomentando o traballo en rede e integrándose en grupos interdisciplinares con iniciativa e responsabilidade.
B4	Deseñar e impulsar espazos socioeducativos en contextos de diversidade atendendo á igualdade de xénero, á equidade e respecto aos dereitos humanos, favorecendo o empoderamento das persoas e colectivos ubicados en situacións de desvantaxe social.
B5	Capacidade de mostrar actitudes coherentes coas concepcións éticas e deontolóxicas propias da profesión.
B6	Adquirir e dominar habilidades comunicativas que permitan transmitir información, ideas e propostas a diversas audiencias.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.

C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes		Study programme competences	
Coñecer e identificar as distintas formas que poden adoptar os estados deficitarios ou de atraso no desenvolvemento e diferenciar entre os factores de carácter intrapersonal do suxeito daqueles outros de natureza interpersonal e/ou contextual.	A2	B4	C4 C8
	A3		
	A4		
	A5		
Ter a capacidade de identificar os factores psicolóxicos e sociais que inflúen no estado de saúde ou enfermidade das persoas con discapacidade, das súas familias e da comunidade.	A1		
	A4		
	A5		
	A8		
Coñecer e desenvolver os procesos, procedementos e factores que interveñen na acción educativa con persoas con diversidade funcional en contextos non formais para inducir cambios comportamentais.	A4	B2 B4	C4 C8
	A5		
	A9		
	A11		
Comprender as distintas teorías (teorías da aprendizaxe, as teorías cognitivo-constructivistas e a teoría xeral de sistemas) e formas de intervención para aplicar na educación de persoas con diversidade funcional e en ámbitos familiares e comunitarios para mellorar a inclusión social de persoas en situación de risco ou conflito social.	A2	B6	C4
	A4		
	A5		
	A8		
Comprender os aspectos psicolóxicos, personais e contextuais na relación educador social-persoa con discapacidade.	A5	B4 B5 B6	C1
	A11		
Coñecer e identificar os problemas psicolóxicos e físicos derivados das situacións de violencia, malos tratos ou abuso de persoas con discapacidade para capacitar aos estudantes na prevención, a detección precoz, a asistencia, e a rehabilitación das vítimas destas formas de violencia.	A3	B2 B5	C4
	A8		
Fornecerlles información para desenvolver unhas actitudes de reflexión, de crítica e de compromiso para abordar as situacións problemáticas de forma consistente.	A1	B1 B5	C1 C4 C6 C8
	A3		
	A9		
Identificar os factores que interveñen no traballo en equipo e en situacións de liderado.		B3	C3 C7

Contents	
Topic	Sub-topic
TEMA 1: CONCEPTUALIZACIÓN DE DIVERSIDAD FUNCIONAL	1.1.- A diversidade funcional na sociedade actual. 1.2.- Orixe e evolución das diversas concepcións da discapacidade. 1.3.- As Clasificacións Internacionais. 1.4.- Programas de acción e estratexias de intervención

TEMA 2: INTERVENCIÓN EN EDUCACIÓN SOCIAL.	2.1.- A INTERVENCIÓN NA ACCIÓN SOCIAL. 2.2.- DELIMITACIÓN DE CONTEXTOS DE INTERVENCIÓN DO EDUCADOR SOCIAL NA DISCAPACIDADE 2.2.1. Intervención na discapacidade no ámbito familiar. 2.2.2. Intervención na discapacidade no ámbito socio-comunitario. 2.3. ENFOQUES DE INTERVENCIÓN PSICOPEDAGÓXICA 2.3.1.- Enfoque Conductista. 2.3.2.- Enfoque Cognitivo-Constructivista. 2.3.3.- Enfoque Ecolóxico.
TEMA 3: A DISCAPACIDADE FUNCIONAL INTELECTUAL	3.1.- CONCEPTUALIZACIÓN DE DIVERSIDADE FUNCIONAL COGNITIVA 3.2.- FACTORES ETIOLÓXICOS. 3.3.- OS INDICADORES PRINCIPAIS. 3.4.- TRASTORNOS/SÍNDROMES ASOCIADOS A DIVERSIDADE FUNCIONAL COGNITIVA. 3.5.- DESARROLLO COGNITIVO Y ORGANIZACIÓN DE LOS PROCESOS INTELECTUALES. 3.6.- ASPECTOS PSICO-EMOCIONAIS. 3.7.- DIFICULTADES DE ADAPTACIÓN SOCIAL.
TEMA 4: OS TRASTORNOS DE ESPECTRO AUTISTA (TEA)	4.1.- CONCEPTUALIZACIÓN DOS TEA. 4.2.- TIPOS DE TRASTORNOS. 4.3.- DESCRIPCIÓN, ETIOLOGÍA, PREVALENCIA E CONCEPTO DE TEA. 4.4.- RECOMENDACIÓN PREVIAS Á INTERVENCIÓN. 4.6.- ENFOQUES COGNITIVOS DE INTERVENCIÓN: PROGRAMAS DE "LECTURA DA MENTE".
TEMA 5: DIVERSIDADES FUNCIONAIS FÍSICAS, SENSORIAIS E OUTRAS	5.1.- AS DIVERSIDADES FUNCIONAIS FÍSICAS: DESCRIPCIÓN E TIPOS. 5.2.- DIVERSIDADES FUNCIONALES SENSORIALES: AUDITIVA, VISUAL, ETC. 5.3. OTRAS DIVERSIDADES FUNCIONAIS E NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIALES 5.4.- RECURSOS DE INTERVENCIÓN PARA O EDUCADOR.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student's personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A1 A4 A5 A8 A9 A11	16	32	48
Supervised projects	A2 A3 B1 B2 B5 B6 C8	3	19	22
Mixed objective/subjective test	A1 A4 A5 A8 A9 A11	4	0	4
Case study	A2 A4 A5 A8 B5 C7	19	43	62
Student portfolio	B3 B4 B5 B6 C1 C3 C4 C6 C7	0	4	4
Personalized attention		10	0	10
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Exposición por parte do profesor dos contidos máis relevantes dunha determinada temática de especial interese e incidencia formativa. Vai acompañada de orientacións sobre a maneira máis adecuada de aprender os devanditos contidos
Supervised projects	Ao comezo do curso fixaranse unha serie de actividades, individuais e colectivas, sobre os contidos máis relevantes do programa. O alumno deberá elaboralas e entregalas para a súa avaliación

Mixed objective/subjective test	As probas obxectivas da materia consistirán nunha serie de actividades, de carácter teórico e/ou aplicado, nas que o alumno deberá utilizar os coñecementos adquiridos na materia ao longo do curso
Case study	Analizaranse diferentes casos a través do estudo das vulnerabilidades asociadas ao desenrolo evolutivo e a través da análise de artigos e personas que sufriron alteracións e interrupcións no seu desenvolvemento
Student portfolio	Farase un portfolio reflexivo sobre a figura personal do educador a través do autocoñecemento dirixido ao desenrolo de habilidades persoais para afrontar as esixencias que a profesión require. Favorecerase a importancia do autocoidado como ferramenta necesaria para o desenvolvemento axeitado da profesión en consonancia cun bó coñecemento de un mesmo sobre os seus puntos fortes e febles.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Supervised projects	Durante a realización dos casos expostos e dos traballos tutelados o alumno disporá de sesións de orientación, tanto individuais como grupais, nos que se lle asesorará sobre as técnicas e estratexias de estudo que lle permitan a aprendizaxe e o traballo autónomos. Este asesoramento estará fixado desde o comezo do curso e terá un carácter periódico.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Guest lecture / keynote speech	A1 A4 A5 A8 A9 A11	Valorarase a asistencia e a participación do alumnado nas sesións interactivas. A asistencia as clases expositivas será obrigada, tendo que presentar en caso contrario unha xustificación.	5
Supervised projects	A2 A3 B1 B2 B5 B6 C8	Valorarase a entrega dun portfolio sobre o traballo personal sobre a figura de cada un como educador no que se analizarán e reflexionarán sobre os puntos fortes e febles que cada un temos para saber potenciar os primeiros e desenrolar os segundos para saber como inflúen nas nosas intervencións cos usuarios que teñamos. 15 puntos Tamén se pedirán traballos sobre diversos contidos. 10 puntos	25
Mixed objective/subjective test	A1 A4 A5 A8 A9 A11	Valorarase o grado de comprensión dos contidos e a capacidade para relacionar os coñecementos entre si, seleccionando coherentemente os que deben ser utilizados para responder adecuadamente ás cuestións solicitadas.	70

Assessment comments
Será obrigatoria a asistencia ás clases expositivas e interactivas para a admisión dos traballos e clases prácticas. Os alumnos terán que entregar un portafolios coas actividades realizadas para presentarse ás probas mixtas de avaliación.   Excepción: O alumnado que, tendo recoñecida a condición de estudante a tempo parcial, teña solicitado no Decanato a dispensa académica se mantene el mismo criterio que para los estudiantes que estén a tiempo completo. O alumno nesta situación deberá asistir ás clases teóricas ou prácticas, segundo a súa dispoñibilidade. A avaliación será cunha proba mixta valorada en 10 puntos.   O alumno deberá aprobar o examen para aprobar a asignatura, o tempo que entregar o portafolios cas prácticas realizadas seguindo as indicacións dos docentes.   Si o alumno ten que ir a unha segunda convocatoria e na nota da primeira contabilizáronse as practicas, traballos e asistencia, tera que realizar unha proba mixta valorada sobre 10 puntos.

Sources of information

Basic	AAIDD (Asociación Americana de Discapacidades Intelectuales y del Desarrollo) (2011). Discapacidad intelectual. Definición, clasificación y sistemas de apoyo. Editorial: ALIANZA EDITORIALBaron-Cohen, S. (2010). Autismo y Síndrome de Asperger. Editorial: ALIANZABarton, L. (Comp.) (1998). Discapacidad y Sociedad. Madrid. Morata.Frith, U. (1991). Autismo. Madrid. Alianza.Gallardo Jáuregui, M ^a V. y Salvador López, M ^a L. (1994). DiscapacidadMotórica. Aspectos Evolutivos y Psicoeducativos.Archidona, Málaga. Aljibe.García Sánchez, J. N. (Coord) (1999). Intervención Psicopedagógica en los Trastornos del Desarrollo. Madrid. Pirámide.Ojea, M. (2012). Autismo. Comprender las emociones. Editorial: PSYLICOMPalomo, R. (2017). AUTISMO. Editorial: ALIANZA.Sánchez. J.M. (2011). Programa pienso, luego soy uno más. Pensamiento libre para personas con discapacidad intelectual. PIRÁMIDEVerdugo Alonso, M. A. (dir.) (1995). Personas con discapacidad.Perspectivas psicopedagógicas y rehabilitadoras.Madrid: Siglo Veintiuno de España Editores.Verdugo Alonso, M. A. y Navas Macho, P. (2016). Todos somos todos. Derechos y calidad de vida de las personas con discapacidad intelectual y mayores necesidades de apoyo.Informe ejecutivo. Salamanca: INICO.Verdugo, M.A. y Schalock, R.L. (2013). Discapacidad e inclusión .Editorial: AMARÚ.
Complementary	- (2011). Gente extraordinaria: Una mente privilegiada. . https://youtu.be/OIRB_DI7RKE - Zondek, A. (2015). Manual para una inclusión laboral efectiva. http://studylib.es/doc/8575934/manual-para-una-inclusi%C3%B3n-laboral-efectiva-de-personas

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.